(Α` ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ)

Εκτέλεση κατά αλλοδαπού Δημοσίου. Η αρμοδιότητα του Υπουργού Δικαιοσύνης περιορίζεται αποκλειστικώς στην εκτίμηση της σκοπιμότητας, ως προς τη χορήγηση της άδειας προς επίσπευση της αναγκαστικής εκτέλεσης, από την πλευρά της μη διατάραξης των ομαλών σχέσεων της Χώρας με το εμπλεκόμενο αλλοδαπό Κράτος. Οι σχετικές πράξεις έχουν τον χαρακτήρα κυβερνητικής πράξης, που εκφεύγει του ακυρωτικού ελέγχου του ΣτΕ. Σε περίπτωση πρόκλησης στον διοικούμενο ζημίας εξαιτίας της άρνησης του Υπουργού Δικαιοσύνης να παράσχει άδεια αναγκαστικής εκτέλεσης κατά αλλοδαπού Δημοσίου, ο ζημιωθείς μπορεί να ασκήσει αγωγή κατ` επίκληση του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος, εφόσον έχει υποστεί βλάβη ιδιαίτερη και σπουδαία. Τι νοείται ως σπουδαία βλάβη. Δεν συνιστά άνευ ετέρου αποζημιωτέα βλάβη το συνολικό ποσό της αξίωσης, παρά μόνο εάν αυτή δεν κατέστη εφικτό να ικανοποιηθεί παντάπασι με τα προβλεπόμενα στους Κανονισμούς 44/2001 ή **1215/2012** ή 804/2004. Πότε δεν συντρέχει η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της άρνησης και της προκληθείσας ζημίας. Ζητήματα που οφείλει να αποδείξει ο ζημιωθείς. Αντίθετη μειοψηφία. Επί πλειόνων αναιρεσειόντων ή αναιρεσιβλήτων, για τον προσδιορισμό του ύψους του χρηματικού αντικειμένου της διαφοράς λαμβάνεται υπόψη το ύψος του χρηματικού ποσού που αντιστοιχεί σε καθέναν από αυτούς, κατά το χρόνο άσκησης της αίτησης αναιρέσεως και είναι αδιάφορος ο επιγενόμενος θάνατος του αναιρεσείοντος ή του αναιρεσιβλήτου και ο επιμερισμός του ποσού στους κληρονόμους. Δεκτή η αναίρεση κατά της αρ.3101/2018 ΔΕφΑθ. Η υπόθεση εισήχθη στην Ολομέλεια με την αριθμ. 270/2025 απόφαση του ΣτΕ.

Αριθμός 1361/2025

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 9 Μαΐου 2025, με την εξής σύνθεση: Μιχαήλ Πικραμένος, Πρόεδρος, Σπυριδούλα Χρυσικοπούλου, Μαρίνα Παπαδοπούλου, Χρήστος Ντουχάνης, Άννα Καλογεροπούλου, Αντιπρόεδροι του Συμβουλίου της Επικρατείας, Βασίλειος Αραβαντινός, Ταξιαρχία Κόμβου,

Παρασκευή Μπραΐμη, Βασιλική Κίντζιου, Όλγα Παπαδοπούλου, Ρωξάνη Γιαννουλάτου, Χριστίνα Σιταρά, Αγορίτσα Σδράκα, Νικόλαος Σκαρβέλης, Βασίλειος Ανδρουλάκης, Ειρήνη Σταυρουλάκη, Κασσιανή Μαρίνου, Μαρίνα-Αλεξάνδρα Τσακάλη, Άννα Μπόνου, Γεωργία Ανδριοπούλου, Μαρία Σταματοπούλου, Σουλτάνα Κωνσταντίνου, Χρήστος Παπανικολάου, Σταυρούλα Λαμπροπούλου, Οδυσσέας Σπαχής, Ιωάννης Παπαγιάννης, Αθανάσιος Ασημακόπουλος, Σύμβουλοι, Χαράλαμπος Κομνηνός, Μαρία Δρίβα, Αλίκη Πασιπουλαρίδου, Πάρεδροι. Από τους ανωτέρω οι Σύμβουλοι Χρήστος Παπανικολάου και Αθανάσιος Ασημακόπουλος, καθώς και η Πάρεδρος Αλίκη Πασιπουλαρίδου, μετέχουν ως αναπληρωματικά μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 2 του ν. 3719/2008. Γραμματέας ο Νικόλαος Αθανασίου.

Για να δικάσει την από 9 Οκτωβρίου 2018 αίτηση: των: 1. .... του ..... , κατοίκου εν ζωή ..... Θεσσαλονίκης (..... .....), ο οποίος απεβίωσε και τη δίκη συνεχίζει η κληρονόμος του .... και 2. ..... χήρας ..... του ....., το γένος .... (..... .....), οι οποίες παρέστησαν με τον δικηγόρο Σπυρίδωνα Χριστοφορίδη (Α.Μ. 5899 Δ.Σ. Θεσσαλονίκης), που τον διόρισαν με πληρεξούσιο,

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο παρέστη με την Γεωργία Μπουρδάκου, Νομική Σύμβουλο του Κράτους.

Η πιο πάνω αίτηση παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, κατόπιν της υπ' αριθμ. 270/2025 αποφάσεως του Α` Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, προκειμένου να επιλύσει η Ολομέλεια τα ζητήματα που αναφέρονται στην απόφαση.

Με την αίτηση αυτή επιδιώκεται να αναιρεθεί η υπ' αριθμ. 3101/2018 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της παραπεμπτικής αποφάσεως, η οποία επέχει θέση εισηγήσεως, από τον εισηγητή, Σύμβουλο Νικόλαο Σκαρβέλη.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο της συνεχίζουσας τη δίκη κληρονόμου του αποβιώσαντος αναιρεσείοντος και της δεύτερης

αναιρεσείουσας, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους αναιρέσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και την αντιπρόσωπο του αναιρεσίβλητου Ελληνικού Δημοσίου, η οποία ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου κ α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο ν Ν ό μ ο

1. Επειδή, λόγω κωλύματος, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 8 του π.δ. **18/1989** (Α` 8), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 3719/2008 (Α` 241), των Συμβούλων Χ. Σιταρά και Μ.-Α. Τσακάλη, τακτικών μελών της σύνθεσης που εκδίκασε την υπόθεση, έλαβαν μέρος στη διάσκεψη αντ' αυτών ως τακτικά μέλη οι Σύμβουλοι Χ. Παπανικολάου και Α. Ασημακόπουλος, αναπληρωματικά, μέχρι τότε, μέλη της σύνθεσης (βλ. 46/2025 πρακτικό διάσκεψης της Ολομέλειας) .

2. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, για την άσκηση της οποίας έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό πληρωμής ....), ζητείται η αναίρεση της 3101/2018 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, με την οποία έγινε δεκτή έφεση του αναιρεσίβλητου Ελληνικού Δημοσίου κατά της 6939/2017 απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, εξαφανίστηκε η τελευταία απόφαση και, περαιτέρω, απορρίφθηκε η με χρονολογία κατάθεσης 18.5.2009 αγωγή των αναιρεσειόντων. Με την εν λόγω πρωτόδικη απόφαση είχε γίνει δεκτή η αγωγή αυτή και είχε αναγνωριστεί η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να καταβάλει σε καθέναν από τους αναιρεσείοντες νομιμοτόκως 48.995,17 ευρώ ως αποζημίωση για την αποκατάσταση της ζημίας που είχαν υποστεί λόγω της σιωπηρής άρνησης χορήγησης από τον Υπουργό Δικαιοσύνης της κατ` άρθρο 923 Κ.Πολ. Δ. άδειας αναγκαστικής εκτέλεσης κατά του Ιταλικού Δημοσίου για ικανοποίηση αξιώσεών τους σε βάρος του, οι οποίες τους είχαν επιδικαστεί με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις.

3. Επειδή, η υπόθεση εισάγεται στην Ολομέλεια κατόπιν παραπομπής με τη 270/2025 απόφαση της επταμελούς σύνθεσης του Α` Τμήματος του Δικαστηρίου, λόγω μείζονος σπουδαιότητας (άρθρο 14 παρ. 2 περ. α` του π.δ. **18/1989**, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 παρ. 5 του ν. 4205/2013, Α` 242) . Η εν λόγω 270/2025 απόφαση είχε εκδοθεί κατόπιν παραπομπής της υπόθεσης ενώπιον της επταμελούς σύνθεσης του Α` Τμήματος λόγω σπουδαιότητας με την 943/2023 παραπεμπτική απόφαση του Τμήματος υπό πενταμελή σύνθεση.

4. Επειδή, όπως προκύπτει από την ..... /..... /27.7.2021 ληξιαρχική πράξη θανάτου της Ληξιάρχου ..... Θεσσαλονίκης, ο πρώτος αναιρεσείων .... αποβίωσε στις 26.7.2021, δηλαδή μετά την άσκηση της κρινόμενης αίτησης (16.10.2018) . Συναφώς είχαν προσκομιστεί αρχικώς: α) Το ...../3.8.2021 πιστοποιητικό εγγυτέρων συγγενών της Προϊσταμένης Δημοτικής Κατάστασης του Δήμου ....., σύμφωνα με το οποίο ο θανών κατέλιπε μόνους πλησιέστερους συγγενείς, που ζούσαν την ημέρα του θανάτου του, τη σύζυγό του .... και τα τέκνα του .... , ... και .... β) Το ..... /28.8.2021 πιστοποιητικό της Γραμματέα του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης περί μη δημοσίευσης διαθήκης του θανόντος. γ) Το ..... /7.9.2021 πιστοποιητικό της Γραμματέα του ίδιου Ειρηνοδικείου περί μη αποποίησης της κληρονομίας του θανόντος από τους ως άνω εγγύτερους συγγενείς του. Ενόψει αυτών και του ότι με την από 26.8.2021 δήλωση προς το Δικαστήριο οι εν λόγω εγγύτεροι συγγενείς του θανόντος είχαν δηλώσει ότι συνεχίζουν τη δίκη ως μοναδικοί εξ αδιαθέτου κληρονόμοι του, το Δικαστήριο, με τις προαναφερθείσες 943/2023 και 270/2025 παραπεμπτικές αποφάσεις, έκρινε ότι η παρούσα δίκη συνεχίζεται ως προς τον θανόντα πρώτο αναιρεσείοντα από τους ως άνω .... (σύζυγο) και .... , ... και .... (τέκνα), ως εξ αδιαθέτου κληρονόμους του. Ήδη όμως, κατά την ενώπιον της Ολομέλειας του Δικαστηρίου συζήτηση της υπόθεσης, προσκομίστηκαν στο Δικαστήριο: α) Το 3255/24.9.2021 πρακτικό του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης περί δημοσίευσης της από 10.1.2021 ιδιόγραφης διαθήκης του θανόντος, αντίγραφο της οποίας επισυνάπτεται στο εν λόγω πρακτικό και στην οποία αναφέρεται ότι ο θανών κατέλιπε στη σύζυγό του .... το ποσοστό του επί του οικοπέδου του στην οδό .... στη Θεσσαλονίκη μαζί με τυχόν χρηματική αποζημίωση προκύψει στο μέλλον από τις δίκες που βρίσκονται σε εξέλιξη. Η διωκόμενη στην υπό κρίση υπόθεση αξίωση του θανόντος εμπίπτει στις αξιώσεις που απορρέουν από το ποσοστό ιδιοκτησίας του επί του ως άνω οικοπέδου. β) Το ..... /30.4.2025 πιστοποιητικό της Γραμματέα του Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με το οποίο, εκτός από την παραπάνω διαθήκη, δεν έχει δημοσιευτεί από το Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης άλλη διαθήκη του ανωτέρω διαθέτη. γ) Το .....

/30.4.2025 πιστοποιητικό της Γραμματέα του ίδιου Πρωτοδικείου περί μη αποποίησης από την .... της κληρονομίας του θανόντος συζύγου της. δ) Το ..... /22.4.2025 πιστοποιητικό της Γραμματέα του ίδιου Πρωτοδικείου περί μη κατάθεσης αγωγής αμφισβήτησης του κληρονομικού δικαιώματος της εν λόγω .... στην κληρονομία του θανόντος συζύγου της. ε) Η από 17.4.2025 δήλωση της .... προς το Δικαστήριο περί συνέχισης της παρούσας δίκης ως εκ διαθήκης κληρονόμου του αποβιώσαντος πρώτου αναιρεσείοντος στην ένδικη αξίωσή του. Ενόψει αυτών, η ως άνω .... συνεχίζει την παρούσα δίκη ως εκ διαθήκης κληρονόμος του πρώτου αναιρεσείοντος στην ένδικη αξίωσή του, νομίμως δε παρέστη μόνη αυτή υπό την εν λόγω ιδιότητά της κατά την επ` ακροατηρίου συζήτηση της υπόθεσης.

5. Επειδή, κατά την έννοια των διατάξεων των παρ. 3 και 4 του άρθρου 53 του π.δ. **18/1989** (Α` 8), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 12 παρ. 1 του ν. **3900/2010** (Α` 213) και περαιτέρω η παρ. 3 συμπληρώθηκε με το άρθρο 15 παρ. 2 του ν. 4446/2016 (Α` 240), επί αιτήσεως αναιρέσεως, εάν πρόκειται για διαφορά με χρηματικό αντικείμενο που είναι ίσο με ή υπερβαίνει το ποσό των 40.000 ευρώ ή για διαφορά που δεν έχει άμεσο χρηματικό αντικείμενο ή για διαφορά που ανακύπτει κατόπιν άσκησης προσφυγής ουσίας και αφορά περιοδικές παροχές ή τη θεμελίωση του δικαιώματος σε σύνταξη ή τη θεμελίωση του δικαιώματος σε εφάπαξ παροχή και τον καθορισμό του ύψους της, ο αναιρεσείων βαρύνεται, επί ποινή ολικού ή μερικού απαραδέκτου της αίτησής του, με τη δικονομική υποχρέωση να τεκμηριώσει με ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς, που περιλαμβάνει στο εισαγωγικό δικόγραφο, ότι με καθέναν από τους προβαλλόμενους λόγους τίθεται συγκεκριμένο νομικό ζήτημα. Δηλαδή ζήτημα ερμηνείας διάταξης νόμου ή γενικής αρχής του ουσιαστικού ή δικονομικού δικαίου, η οποία ερμηνεία είναι κρίσιμη για την επίλυση της ενώπιον του Δικαστηρίου αγόμενης διαφοράς, και ότι επί του ζητήματος αυτού είτε δεν υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας είτε οι σχετικές κρίσεις της προσβαλλόμενης απόφασης έρχονται σε αντίθεση προς μη ανατραπείσα νομολογία -επί του αυτού νομικού ζητήματος και υπό τους αυτούς όρους αναγκαιότητας για τη διάγνωση των σχετικών υποθέσεων - του Συμβουλίου της Επικρατείας ή άλλου ανώτατου δικαστηρίου ή προς ανέκκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου, ανεξαρτήτως εάν η ερμηνεία διατυπώνεται στη μείζονα ή την ελάσσονα πρόταση του δικανικού συλλογισμού της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης και των λοιπών αποφάσεων, προς τις οποίες προβάλλεται ότι υφίσταται αντίθεση. Εάν με την αίτηση αναίρεσης άγεται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας διαφορά με χρηματικό αντικείμενο κατώτερο των 40.000 ευρώ, η αίτηση ασκείται απαραδέκτως, χωρίς να ασκεί επιρροή η τυχόν προβολή με το εισαγωγικό δικόγραφο ισχυρισμών με το

περιεχόμενο που επιβάλλουν οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 53 του π.δ. 18/1989, οι οποίοι προβάλλονται αλυσιτελώς (Σ.τ. Ε. 874, 875/2024 Ολομ.) . Επί πλειόνων αναιρεσειόντων ή αναιρεσιβλήτων, για τον προσδιορισμό του ύψους του χρηματικού αντικειμένου της διαφοράς λαμβάνεται υπόψη το ύψος του χρηματικού ποσού που αντιστοιχεί σε καθέναν από αυτούς (Σ.τ. Ε. 2497, 35/2018, 2905/2017) . Κρίσιμο χρονικό σημείο για τον προσδιορισμό του ύψους του αντικειμένου της διαφοράς είναι η άσκηση της αίτησης αναιρέσεως, με συνέπεια να είναι αδιάφορος, από της πλευράς αυτής, ο επιγενόμενος θάνατος του αναιρεσείοντος ή του αναιρεσιβλήτου και ο ενδεχόμενος επιμερισμός του επίδικου ποσού στους κληρονόμους (Σ.τ. Ε. 1479/2016, 3414/2013) . Αν ο αναιρεσείων επικαλείται αντίθεση της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης προς υφιστάμενη, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, νομολογία ή έλλειψη νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας, πρέπει η αντίθεση ή η έλλειψη να μην αναφέρεται σε ζητήματα αιτιολογίας συνδεόμενα με το πραγματικό της κρινόμενης υπόθεσης, αλλά να αφορά αποκλειστικά την ερμηνεία διάταξης νόμου ή γενικής αρχής δυνάμενης να έχει γενικότερη εφαρμογή (Σ.τ. Ε. 2497, 2257/2018) . Τέλος, σε περίπτωση ερμηνείας και εφαρμογής από τα δικαστήρια της ουσίας αόριστων νομικών εννοιών που αποτελούν στοιχεία του εφαρμοστέου από τα δικαστήρια της ουσίας κανόνα δικαίου, εφόσον οι εν λόγω αόριστες νομικές έννοιες προσδιορίζονται με βάση τα πραγματικά δεδομένα της κάθε υπόθεσης, ζήτημα νομολογιακού προηγούμενου μπορεί να τεθεί μόνο εφόσον έχει αποφανθεί το Δικαστήριο σε υπόθεση με όμοια ή παρεμφερή νομικά και πραγματικά γεγονότα, διότι τότε και μόνο μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει επιλυθεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας το ίδιο νομικό ζήτημα (Σ.τ. Ε. 1964-1972/2021 7μ. , 1700/2019) .

6. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, η οποία ασκήθηκε στις 16.10.2018, άγεται κατ` αναίρεση διαφορά με χρηματικό αντικείμενο, το οποίο προσδιορίζεται για καθέναν από τους (κατά τον χρόνο της άσκησης της κρινόμενης αίτησης) αναιρεσείοντες από το χρηματικό ποσό των 48.995,17 ευρώ, που είχαν ζητήσει με την αγωγή τους, η οποία απορρίφθηκε με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση (βλ. Σ.τ. Ε. 1415/2017) . Το ποσό αυτό υπερβαίνει για κάθε αναιρεσείοντα το κατ` άρθρο 53 παρ. 4 του π.δ. 18/1989 όριο των 40.000 ευρώ. Συνεπώς, για το παραδεκτό της κρινόμενης αίτησης απαιτείται προβολή ισχυρισμών περί αντίθεσης προς τη νομολογία ή περί ανυπαρξίας νομολογίας, κατά τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη.

7. Επειδή, από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και τα λοιπά λαμβανόμενα υπόψη κατ` αναίρεση διαδικαστικά έγγραφα προκύπτουν τα εξής: Οι (αρχικώς) αναιρεσείοντες, κληρονόμοι εξ αδιαθέτου κατά τα 3/8 έκαστος του

αποβιώσαντος στις 7.2.2002 πατέρα τους ..... , άσκησαν την από 27.9.2005 αίτηση ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης κατά του Ιταλικού Δημοσίου, με την οποία ζήτησαν να οριστεί προσωρινή τιμή μονάδας των τμημάτων της κληρονομούμενης ιδιοκτησίας τους, τα οποία απαλλοτριώθηκαν αναγκαστικά λόγω ρυμοτομίας κατ` εφαρμογή του ρυμοτομικού σχεδίου της πόλης της Θεσσαλονίκης, και να αναγνωριστούν δικαιούχοι της αποζημίωσης που θα καθοριζόταν. Ειδικότερα, με τη ..... /1969 πράξη τακτοποίησης και αναλογισμού αποζημίωσης του Γραφείου Πολεοδομίας Θεσσαλονίκης, η οποία κυρώθηκε με την ..... /..... /23.5.1969 απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης, είχε οριστεί ότι το Ιταλικό Δημόσιο, ως ωφελούμενος ιδιοκτήτης, υποχρεούνταν να αποζημιώσει τον πατέρα των αναιρεσειόντων για τμήματα ιδιοκτησίας του, επιφάνειας 9 τ.μ. και 71,20 τ.μ. , που βρίσκονται επί της οδού ..... αρ. ..... στην περιφέρεια του Δήμου ..... . Επί της ως άνω αίτησης εκδόθηκε η 32337/2005 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, με την οποία καθορίστηκε προσωρινώς η τιμή μονάδας αποζημίωσης των ως άνω εδαφικών τμημάτων στο ποσό των 1.140 ευρώ ανά τ.μ. και αναγνωρίστηκαν οι αναιρεσείοντες δικαιούχοι της αποζημίωσης και ειδικότερα έκαστος κατά ποσοστό 3/8, επιβλήθηκε δε σε βάρος του Ιταλικού Δημοσίου η δικαστική δαπάνη, η οποία καθορίστηκε στο ποσό των 300 ευρώ για την παράσταση και τα έξοδα των πληρεξούσιων δικηγόρων τους και σε ποσοστό 3 % επί του συνόλου της αποζημίωσης που αντιστοιχεί σε αυτούς για τη σύνταξη της αίτησης και των προτάσεων. Στη συνέχεια, με την 22357/2007 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, που εκδόθηκε επί της από 22.2.2006 αγωγής των αναιρεσειόντων, υποχρεώθηκε το Ιταλικό Δημόσιο να καταβάλει σε καθέναν από τους αναιρεσείοντες, ως αποζημίωση με βάση την ανωτέρω 32337/2005 δικαστική απόφαση, το ποσό των 34.285,50 ευρώ, με τον νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής, και καθορίστηκαν τα δικαστικά έξοδα στο συνολικό ποσό των 3.500 ευρώ. Κατά των αποφάσεων αυτών, οι οποίες επιδόθηκαν στο Ιταλικό Δημόσιο, δεν ασκήθηκαν τακτικά ή έκτακτα ένδικα μέσα (σχετ. τα υπ` αρ. ..... /20.3.2008 και ..... /27.3.2008 πιστοποιητικά του Γραμματέα του Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης) και εκδόθηκαν τα 453 και 454/15.5.2008 εκτελεστά απόγραφα του Προέδρου Πρωτοδικών του Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης. Επίσης εκδόθηκαν από την ίδια δικαστική αρχή τα από 7.4.2008 πιστοποιητικά ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου σύμφωνα με τις διατάξεις του 805/2004 Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Εξάλλου, δεδομένου ότι δεν καταβλήθηκαν οι επιδικασθείσες αποζημιώσεις μετά των οφειλόμενων τόκων και δικαστικών εξόδων, οι αναιρεσείοντες υπέβαλαν την ..... /18.1.2008 αίτηση προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, με την οποία ζήτησαν να τους χορηγηθεί, κατ` άρθρο 923 Κ.Πολ. Δ. , άδεια, προκειμένου να προβούν σε αναγκαστική εκτέλεση των 22357/2007 και 32337/2005 αποφάσεων του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης επί

περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Ιταλικού Δημοσίου που βρίσκονται στην ημεδαπή. Επί της αίτησης δεν εκδόθηκε απόφαση από τον Υπουργό Δικαιοσύνης. Με την από 18.5.2009 αγωγή, που άσκησαν οι αναιρεσείοντες από κοινού με άλλους δικαιούχους ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, ισχυρίστηκαν ότι η σιωπηρή άρνηση του Υπουργού Δικαιοσύνης να χορηγήσει άδεια όπως επισπεύσουν αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος του Ιταλικού Δημοσίου τους προκάλεσε ζημία. Ως εκ τούτου έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν την αποκατάστασή της, κατ` επίκληση του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος. Προσδιόρισαν το ποσό της ζημίας που υπέστη καθένας από την παραπάνω αιτία σε 48.995,17 ευρώ (κεφάλαιο 34.285,50 ευρώ + τόκοι 12.256,11 ευρώ + αναλογούσα δικαστική δαπάνη 1.312,50 και 1.141,06 ευρώ), η οποία ζημία προέβαλαν ότι πρέπει να επιρριφθεί στο κοινωνικό σύνολο, δεδομένου ότι ο Υπουργός Δικαιοσύνης εκτίμησε ότι λόγοι αναγόμενοι στη διαχείριση των διεθνών σχέσεων της Χώρας επιβάλλουν τη μη χορήγηση της άδειας. Με την πρωτόδικη απόφαση (6939/2017) έγινε δεκτή η αγωγή κατά το μέρος που είχε ασκηθεί από τους αναιρεσείοντες και αναγνωρίστηκε η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να καταβάλει σε καθέναν από αυτούς νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής το ως άνω ποσό των 48.995,17 ευρώ. Κατά το πρωτόδικο δικαστήριο η μη χορήγηση από τον Υπουργό Δικαιοσύνης άδειας στους αναιρεσείοντες να επισπεύσουν την αναγκαστική εκτέλεση των 22357/2007 και 32337/2005 αποφάσεων του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, η οποία αποτελεί κυβερνητική πράξη και δεν ελέγχεται ούτε ευθέως από το Συμβούλιο της Επικρατείας ούτε παρεμπιπτόντως στα πλαίσια εξέτασης αγωγής αποζημίωσης, προσέβαλε τον πυρήνα του εν λόγω περιουσιακού δικαιώματος των αναιρεσειόντων και προκάλεσε σε αυτούς ζημία που πρέπει να αποκατασταθεί σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος η οποία συνίσταται στην αποστέρηση των ποσών (κεφαλαίου, τόκων, δικαστικών εξόδων) που τους είχαν επιδικαστεί με τις προαναφερθείσες αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις, η είσπραξη των οποίων δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί παρά μόνο με την αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος της περιουσίας του Ιταλικού Δημοσίου. Κατά της ανωτέρω πρωτόδικης απόφασης το Δημόσιο άσκησε έφεση, με την οποία αμφισβήτησε την ανωτέρω κρίση του διοικητικού πρωτοδικείου και προέβαλε, μεταξύ άλλων, ότι: α) Η άρνηση του Υπουργού Δικαιοσύνης να παράσχει την άδεια επίσπευσης αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος του Ιταλικού Δημοσίου έλαβε χώρα μετά από στάθμιση των πιθανών επιπτώσεων από τη χορήγηση της επίμαχης άδειας στις ομαλές σχέσεις της Χώρας με το Ιταλικό Κράτος, με γνώμονα δηλαδή το δημόσιο συμφέρον, και δεν συνιστά περιορισμό δυσανάλογο προς τον εν λόγω επιδιωκόμενο σκοπό ούτε θίγει την ουσία, δηλαδή τον πυρήνα του δικαιώματος των αναιρεσειόντων, αφού δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο χορήγησης σε αυτούς της άδειας που ζήτησαν στο μέλλον, μετά από νέα εκτίμηση από τον Υπουργό Δικαιοσύνης των διεθνών

συνθηκών. β) Η μόνη ζημία που υπέστησαν οι αναιρεσείοντες από την άρνηση του Υπουργού Δικαιοσύνης να χορηγήσει την αιτηθείσα άδεια συνίσταται αποκλειστικά στην αδυναμία τους να ξεκινήσουν τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης κατά του Ιταλικού Δημοσίου, με αβέβαιο το αποτέλεσμα μιας τέτοιας διαδικασίας, και όχι στη μη είσπραξη των οφειλόμενων από το Ιταλικό Δημόσιο ποσών. Η δε ζημία τους η οποία συνίσταται στην αποστέρηση των ποσών (κεφαλαίου, τόκων και δικαστικών εξόδων) που τους επιδικάστηκαν με τις προαναφερθείσες αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις οφείλεται μόνο στην άρνηση του Ιταλικού Δημοσίου να εξοφλήσει τα οφειλόμενα, είχε δε επέλθει κατά πολύ νωρίτερα, όταν εκδηλώθηκε η άρνηση αυτή, και δεν προκλήθηκε ούτε οφείλεται και δη άμεσα στην άρνηση του Υπουργού Δικαιοσύνης να χορηγήσει την άδεια που ζητήθηκε. γ) Ελλείπει εν προκειμένω η προϋπόθεση του αναγκαίου αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της άρνησης του αρμόδιου Υπουργού να χορηγήσει στους αναιρεσείοντες την άδεια που ζήτησαν και της ζημίας που επικαλέστηκαν ότι υπέστησαν, αφού ακόμα και αν είχε χορηγηθεί η άδεια, θα έπρεπε να βρουν περιουσιακά στοιχεία του Ιταλικού Δημοσίου ευρισκόμενα στην Ελλάδα και δεκτικά εκτέλεσης και στη συνέχεια να επιχειρήσουν αναγκαστική εκτέλεση, η οποία μάλιστα δεν προκύπτει ότι θα απέβαινε αποτελεσματική. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση η έφεση του Ελληνικού Δημοσίου έγινε δεκτή, εξαφανίστηκε η πρωτόδικη απόφαση και απερρίφθη η αγωγή των αναιρεσειόντων. Ειδικότερα, το δικάσαν διοικητικό εφετείο έκρινε ότι η άρνηση της χορήγησης από τον Υπουργό Δικαιοσύνης άδειας για την αναγκαστική εκτέλεση των αξιώσεων των αναιρεσειόντων αποτελεί κυβερνητική πράξη που δεν υπάγεται στον ακυρωτικό έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας ούτε είναι δυνατός ο παρεμπίπτων έλεγχος της νομιμότητάς της επ` ευκαιρία άσκησης αγωγής αποζημίωσης για ζημία που προκλήθηκε από παράνομη πράξη του Δημοσίου (κατ` άρθρο 105 Εισ. Ν.Α.Κ.) . Περαιτέρω, έκρινε ότι ναι μεν, εν προκειμένω, από την άρνηση του Υπουργού Δικαιοσύνης προκαλούνται δυσμενείς συνέπειες σε βάρος των περιουσιακών δικαιωμάτων των αναιρεσειόντων, η βλάβη όμως που υφίστανται δεν είναι ιδιαίτερη και σπουδαία σε τέτοιο βαθμό ώστε να επιβάλλεται η αποκατάστασή της διά της εφαρμογής του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος. Κατά το δικάσαν δικαστήριο οι αναιρεσείοντες, εφόσον οι αγωγές τους έχουν ασκηθεί πριν από τις 10.1.2015 (σχετ. άρθρο 66 του **1215/2012** Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου), δύνανται να προβούν, με την προβλεπόμενη διαδικασία από τις διατάξεις του 44/2001 Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 2000 «Για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις» (άρθρα 32 και επόμ.), στην αναγνώριση και την εκτέλεση των προαναφερόμενων αποφάσεων του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης στο κράτος της Ιταλίας ή, άλλως, στην εκτέλεση των εν λόγω δικαστικών αποφάσεων στην Ιταλία με βάση τους

ανωτέρω εκδοθέντες από το Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης ευρωπαϊκούς τίτλους εκτέλεσης δυνάμει της οριζόμενης διαδικασίας από τις διατάξεις του 805/2004 Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004 «Για τη θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου». Κατά την κρίση πάντοτε του διοικητικού εφετείου, εφόσον η βλάβη των αναιρεσειόντων δύναται να αποκατασταθεί άλλως, με την εξάντληση των ως άνω διαδικασιών, στερείται του εξαιρετικού χαρακτήρα που επιβάλλεται για την εφαρμογή του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος και, συνεπώς, εσφαλμένως είχε επιδικαστεί από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο αποζημίωση σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές από νόμιμη ενέργεια της Διοίκησης.

8. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι το δικάσαν διοικητικό εφετείο, εκκινώντας από την εσφαλμένη αντίληψη ότι κωλύεται ακόμη και ο παρεμπίπτων έλεγχος της νομιμότητας της επίμαχης ζημιογόνου κυβερνητικής πράξης, έκρινε, κατά παραβίαση της διέπουσας την επίδικη έννομη σχέση διάταξης του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος, ότι δεν πληρούνται τα ουσιώδη ερμηνευτικά στοιχεία της σπουδαίας και ιδιαίτερης βλάβης των αναιρεσειόντων ως προϋπόθεσης ευδοκίμησης της αξίωσής τους προς αποζημίωση επί τη βάσει της διάταξης αυτής. Και τούτο διότι, κατά τα προβαλλόμενα με την κρινόμενη αίτηση, σε αντίθεση με όσα κρίθηκαν από το δικάσαν διοικητικό εφετείο, ως ιδιαίτερη βλάβη νοείται η πλήττουσα συγκεκριμένους διοικουμένους, όπως εν προκειμένω, και όχι έναν ευρύ κύκλο ομοιογενούς κατηγορίας προσώπων, και ως σπουδαία η έχουσα υπέρμετρο χαρακτήρα, προσδιοριζόμενο κατά τρόπο σχετικό και όχι απόλυτο, δηλαδή μετά από σύγκριση μεταξύ του εν προκειμένω ύψους της ζημίας που υπέστησαν οι αναιρεσείοντες και του συνόλου της αντίστοιχης δραστηριότητάς τους, ιδίως εάν ληφθεί υπόψη η άσχημη οικονομική τους κατάσταση. Περαιτέρω, προβάλλεται ότι, κατ` εσφαλμένη ερμηνεία της ως άνω διάταξης του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση εξάρτησε τη στοιχειοθέτηση σπουδαίας και ιδιαίτερης βλάβης ως στοιχείου θεμελίωσης της αγωγικής αξίωσης των αναιρεσειόντων από τη δυνατότητα επίσπευσης αναγκαστικής εκτέλεσης κατ` εφαρμογή κανόνων έτερης της εσωτερικής έννομης τάξης (του ιταλικού κράτους), θεωρώντας μάλιστα τη δυνατότητα αυτήν ως προϋπόθεση για την επέλευση των έννομων συνεπειών της ως άνω συνταγματικής διάταξης. Μια τέτοια προϋπόθεση ουδόλως προκύπτει ερμηνευτικά από τη διάταξη αυτήν ως έρεισμα για την αποζημιωτική αξίωση των αναιρεσειόντων και ερείδεται στην εσφαλμένη παραδοχή ότι η αναγκαστική εκτέλεση στο ιταλικό κράτος διασφαλίζει με τρόπο ουσιωδώς αποτελεσματικό τα έννομα συμφέροντά τους. Προς θεμελίωση του παραδεκτού της κρινόμενης αίτησης προβάλλεται ότι, όσον αφορά το προκριματικό νομικό ζήτημα που τίθεται με τους ως άνω λόγους αναιρέσεως, δηλαδή της δυνατότητας

ή μη παρεμπίπτοντος (στα πλαίσια εκδίκασης αγωγής αποζημίωσης) ελέγχου της νομιμότητας ζημιογόνου κυβερνητικής πράξης, οι ερμηνευτικές παραδοχές της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης αντίκεινται προς τα κριθέντα με τη 1501/2014 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Όσον αφορά το τιθέμενο από τους ως άνω λόγους αναιρέσεως νομικό ζήτημα των προϋποθέσεων που πρέπει να συντρέχουν ώστε να ευδοκιμήσει αγωγική αξίωση αποζημίωσης με νομική βάση την παρ. 5 του άρθρου 4 του Συντάγματος για ζημία προκληθείσα από την έκδοση τέτοιας πράξης και, ειδικότερα, εάν απαιτείται ως τέτοια προϋπόθεση η ύπαρξη σπουδαίας και ιδιαίτερης βλάβης του ζημιωθέντος και ποια είναι η ερμηνευτική οριοθέτηση της εν λόγω προϋπόθεσης, προβάλλεται ότι δεν υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας. Ο ισχυρισμός αυτός, κατά το μέρος μεν που αναφέρεται σε αντίθεση της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης προς τη 1501/2014 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας όσον αφορά το νομικό ζήτημα της δυνατότητας ή μη παρεμπίπτοντος ελέγχου της νομιμότητας των πράξεων με τις οποίες εκδηλώνεται άρνηση του Υπουργού Δικαιοσύνης να παράσχει την κατ` άρθρο 923 **Κ.Πολ.Δ.** άδεια αναγκαστικής εκτέλεσης κατά αλλοδαπού Δημοσίου, είναι απορριπτέος προεχόντως ως προβαλλόμενος αλυσιτελώς. Και τούτο διότι οι αναιρεσείοντες δεν αποδίδουν παρανομία στη φερόμενη ως ζημιογόνο για αυτούς άρνηση χορήγησης τέτοιας άδειας ούτε η αγωγική τους αξίωση θεμελιώνεται στην παρανομία της άρνησης αυτής, ώστε να τίθεται ζήτημα παρεμπίπτοντος ελέγχου της νομιμότητας της εν λόγω πράξης, αλλά η αξίωσή τους έχει ως νομικό έρεισμα τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος για ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση από τέτοια πράξη ανεξάρτητα από τη νομιμότητά της. Τούτο δε ανεξαρτήτως ότι η ως άνω 1501/2014 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας έχει κρίνει για το διαφορετικό ζήτημα της ευθύνης του Δημοσίου από πράξεις των οργάνων της δικαστικής εξουσίας και όχι για το τιθέμενο εν προκειμένω ζήτημα της ευθύνης προς αποζημίωση από τη συγκεκριμένη κατηγορία κυβερνητικών πράξεων (δηλαδή από τις πράξεις με τις οποίες εκδηλώνεται άρνηση του Υπουργού Δικαιοσύνης να χορηγήσει άδεια αναγκαστικής εκτέλεσης κατά αλλοδαπού Δημοσίου) . Τούτο έχει ως συνέπεια να μην μπορεί να θεωρηθεί αντίθετη με τις κρίσεις και παραδοχές της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης. Κατά το μέρος όμως που με τον ως άνω ισχυρισμό προβάλλεται έλλειψη νομολογίας του Δικαστηρίου, ο ισχυρισμός είναι βάσιμος. Και τούτο διότι, πράγματι, για το ως άνω τιθέμενο με τους λόγους αναιρέσεως κρίσιμο εν προκειμένω νομικό ζήτημα εάν μπορεί να θεμελιωθεί αξίωση προς αποζημίωση για πρόκληση ζημίας από τις ως άνω κυβερνητικές πράξεις με νομική βάση την παρ. 5 του άρθρου 4 του Συντάγματος και, σε καταφατική περίπτωση, υπό ποιες προϋποθέσεις θεμελιώνεται τέτοια αξίωση δεν υφίσταται νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας.
Κατ` ακολουθία, η κρινόμενη αίτηση έχει ασκηθεί παραδεκτώς από την άποψη

της συνδρομής των προϋποθέσεων του άρθρου 53 παρ. 3 του π.δ. **18/1989** και πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω.

9. Επειδή, το άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος, ορίζοντας ότι «Οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους» , έχει αναγάγει σε συνταγματικό κανόνα την ισότητα ενώπιον των δημοσίων βαρών, συνιστά δε παράλληλα και διάταξη, στην οποία θεμελιώνεται η αποζημιωτική ευθύνη του Δημοσίου από πράξεις των οργάνων του που προκαλούν ζημία, παράνομες ή νόμιμες. Τούτο, διότι η ισότητα ενώπιον των δημοσίων βαρών επιτάσσει και την αποκατάσταση της ζημίας που κάποιος υφίσταται από τη δράση, χάριν του δημοσίου συμφέροντος, των οργάνων του Κράτους, όταν η δράση αυτή δεν είναι σύννομη ή όταν είναι μεν νόμιμη αλλά προκαλεί βλάβη ιδιαίτερη και σπουδαία, σε βαθμό ώστε να υπερβαίνει τα όρια που είναι κατά το Σύνταγμα ανεκτά προκειμένου να εξυπηρετηθεί ο σκοπός δημοσίου συμφέροντος, στον οποίο αποβλέπει η δράση αυτή, σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία (Σ.τ. Ε. 1400/2022 Ολομ. , 1360-1361/2021 Ολομ. , 905/2022 7μ. , 622/2021) .

10. Επειδή, εξάλλου, στο άρθρο 923 του **Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας** (Κ.Πολ. Δ. , άρθρου μόνου του π.δ. **503/1985**, Α` 182) ορίζεται ότι: «Αναγκαστική εκτέλεση κατά αλλοδαπού δημοσίου δεν μπορεί να γίνει χωρίς προηγουμένη άδεια του Υπουργού Δικαιοσύνης». Εξάλλου, με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 2000 (ΕΕ L 12/16.1.2001) ορίστηκαν, εκτός των άλλων, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την αναγνώριση και την εκτέλεση σε άλλο κράτος μέλος αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 32 του εν λόγω Κανονισμού «Ως απόφαση, κατά την έννοια του παρόντα κανονισμού, νοείται κάθε απόφαση εκδιδόμενη από δικαστήριο κράτους μέλους, οποιαδήποτε και αν είναι η ονομασία της, όπως απόφαση, διαταγή, διαταγή εκτελέσεως, καθώς και ο καθορισμός της δικαστικής δαπάνης από το γραμματέα» και σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 33: «Απόφαση που εκδίδεται σε κράτος μέλος αναγνωρίζεται στα λοιπά κράτη μέλη χωρίς ιδιαίτερη διαδικασία». Στο άρθρο 34 του εν λόγω Κανονισμού ορίζονται οι αποφάσεις που δεν αναγνωρίζονται, μεταξύ των οποίων και οι περιπτώσεις που η αναγνώριση αντίκειται προφανώς στη δημόσια τάξη του κράτους αναγνώρισης (περ. 1) ή που το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον ερημοδικήσαντα εναγόμενο εγκαίρως και κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να αμυνθεί, εκτός εάν ο εναγόμενος παρέλειψε να ασκήσει προσφυγή κατά της απόφασης ενώ μπορούσε να το πράξει (περ. 2) . Περαιτέρω, με την παρ. 1 του άρθρου 38 του

ίδιου Κανονισμού ορίζεται ότι: «Αποφάσεις που εκδόθηκαν και είναι εκτελεστές σε κράτος μέλος εκτελούνται σε άλλο κράτος μέλος, αφού κηρυχθούν εκεί εκτελεστές, με αίτηση κάθε ενδιαφερομένου». Στα δε άρθρα 39 επόμ. καθορίζεται η διαδικασία κήρυξης της εκτελεστότητας, ενώ η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης αυτής καθ` εαυτήν δεν ρυθμίζεται από τον εν λόγω Κανονισμό, αλλά ακολουθεί τους κανόνες του δικονομικού δικαίου του κράτους μέλους της εκτέλεσης. Ο Κανονισμός αυτός καταργήθηκε με το άρθρο 80 του Κανονισμού **1215/2012** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2012 (ΕΕ L 351/20.12.2012), αλλά, σύμφωνα με το άρθρο 66 παρ. 2 του εν λόγω νεότερου Κανονισμού, συνεχίζει να διέπει τις αποφάσεις που εκδίδονται σε αγωγές που ασκήθηκαν, τα δημόσια έγγραφα που εκδόθηκαν ή καταγράφηκαν και τους δικαστικούς συμβιβασμούς που εγκρίθηκαν ή συνήφθησαν πριν από την 10η Ιανουαρίου 2015 και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του. Στον ως άνω δε νεότερο Κανονισμό (**1215/2012**) και συγκεκριμένα στο άρθρο 41 παρ. 1 αυτού περιλήφθηκε ρητή πρόβλεψη ότι, με την επιφύλαξη των διατάξεων του Τμήματος 2 του Κεφαλαίου ΙΙΙ αυτού, «η διαδικασία που εφαρμόζεται για την εκτέλεση αποφάσεων που έχουν εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος διέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους αναγνώρισης ή εκτέλεσης. Κάθε απόφαση η οποία έχει εκδοθεί σε ένα κράτος μέλος και είναι εκτελεστή στο κράτος μέλος αναγνώρισης ή εκτέλεσης εκτελείται σε αυτό υπό τους ίδιους όρους οι οποίοι ισχύουν και για την εκτέλεση των αποφάσεων που εκδίδονται στο κράτος μέλος αναγνώρισης ή εκτέλεσης». Εξάλλου, με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) 805/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004 (ΕΕ L 143/30.4.2004) προβλέφθηκε η θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις, προκειμένου να εξασφαλιστεί, με τη θέσπιση ελάχιστων κανόνων, η ελεύθερη κυκλοφορία των αποφάσεων, των δικαστικών συμβιβασμών και των δημόσιων εγγράφων σε όλα τα κράτη μέλη, χωρίς να πρέπει να ακολουθείται στο κράτος μέλος της εκτέλεσης ενδιάμεση διαδικασία πριν από την αναγνώριση και την εκτέλεση (άρθρο 1) . Στο άρθρο 3 του εν λόγω Κανονισμού προσδιορίστηκε το πεδίο εφαρμογής του «σε αποφάσεις, δικαστικούς συμβιβασμούς και δημόσια έγγραφα επί μη αμφισβητούμενων αξιώσεων» (παρ. 1, όπου προσδιορίζεται περαιτέρω και ποια αξίωση θεωρείται μη αμφισβητούμενη) και «σε αποφάσεις που εκδόθηκαν μετά την άσκηση ενδίκων μέσων κατά αποφάσεων, δικαστικών συμβιβασμών ή δημοσίων εγγράφων, που πιστοποιήθηκαν ως ευρωπαϊκοί εκτελεστοί τίτλοι» (παρ. 2) . Περαιτέρω, στον εν λόγω Κανονισμό ορίζεται, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 5 ότι «Απόφαση η οποία έχει πιστοποιηθεί ως ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος στο κράτος μέλος προέλευσης, αναγνωρίζεται και εκτελείται σε άλλο κράτος μέλος χωρίς να απαιτείται να κηρυχθεί εκτελεστή και χωρίς να είναι δυνατή η προσβολή της αναγνώρισής της» , στην παρ. 1 του άρθρου 10 ότι «Το πιστοποιητικό ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου, κατόπιν αιτήσεως προς το

δικαστήριο προέλευσης: α) διορθώνεται όταν, λόγω τυπικού σφάλματος, υπάρχει απόκλιση μεταξύ της απόφασης και του πιστοποιητικού, β) ανακαλείται, όταν χορηγήθηκε προφανώς εσφαλμένα με βάση τις απαιτήσεις που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό» και στην παρ. 4 του άρθρου 10 ότι «η έκδοση πιστοποιητικού ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο». Τέλος, στο υπό τον τίτλο «Εκτέλεση» Κεφάλαιο IV του εν λόγω Κανονισμού (άρθρα 20-23) καθορίζεται, εκτός των άλλων, η διαδικασία της εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου και ορίζεται, ειδικότερα, στην παρ. 1 του άρθρου 20 ότι: «Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, οι διαδικασίες εκτέλεσης διέπονται από το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης. Η απόφαση που έχει πιστοποιηθεί ως ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος εκτελείται υπό τους ιδίους όρους με την απόφαση που εκδόθηκε στο κράτος μέλος εκτέλεσης».

11. Επειδή, αποκλειστικός σκοπός της θέσπισης της προπαρατιθέμενης διάταξης του άρθρου 923 Κ.Πολ. Δ. είναι, κατά την προφανή έννοιά της, να παρασχεθεί στον Υπουργό Δικαιοσύνης η εξουσία εκτίμησης της σκοπιμότητας της επίσπευσης αναγκαστικής εκτέλεσης κατά του αλλοδαπού Δημοσίου με κριτήριο τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει η λήψη των μέτρων αυτών στις ομαλές σχέσεις της Χώρας με το εν λόγω κράτος. Ειδικότερα, με το σύστημα που εισάγεται με το άρθρο 923 Κ.Πολ. Δ. παρεμβάλλεται διοικητική διαδικασία, κατατείνουσα στην, εξαρτώμενη από τη σχετική κρίση του Υπουργού Δικαιοσύνης, πλήρωση ειδικώς προβλεπόμενης προϋπόθεσης παραδεκτού υποβαλλόμενης αίτησης για την επιχείρηση μίας δικαστικής ενέργειας προς διασφάλιση της παροχής αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας στα πλαίσια της επίλυσης διαφοράς ιδιωτικού δικαίου. Μολονότι η σχετική απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης εκδίδεται επ` ευκαιρία της δικαστικής επίλυσης διαφοράς ιδιωτικού δικαίου, δεν πρόκειται για πράξη σχετική με την επίλυση της ως άνω διαφοράς, δεδομένου ότι ο Υπουργός Δικαιοσύνης δεν έχει, περαιτέρω, αρμοδιότητα, επί τη βάσει του ανωτέρω άρθρου του Κ.Πολ. Δ. , να ελέγξει τη συνδρομή των γενικώς τασσόμενων από τον νόμο προϋποθέσεων για τη χορήγηση της άδειας ή την απόρριψη της αίτησης επίσπευσης αναγκαστικής εκτέλεσης. Η αρμοδιότητα του Υπουργού Δικαιοσύνης περιορίζεται, κατά την έννοια της διάταξης αυτής, αποκλειστικώς στην εκτίμηση της σκοπιμότητας, ως προς τη χορήγηση της άδειας προς επίσπευση της εν λόγω αναγκαστικής εκτέλεσης, από την πλευρά της μη διατάραξης των ομαλών σχέσεων της Χώρας με το εμπλεκόμενο αλλοδαπό Κράτος. Συνεπώς, η αρμοδιότητα αυτή ούτε ανάγεται, καθ` οιονδήποτε τρόπο, στην άσκηση δικαιοδοτικού έργου ούτε μπορεί να θεωρηθεί ότι συνδέεται με την άσκηση της δικαστικής εξουσίας. Περαιτέρω, η κατά την ενάσκηση της ως άνω αρμοδιότητας εκδιδόμενη πράξη δεν αφορά

στην επίλυση διαφοράς ιδιωτικού δικαίου, από την προσβολή δε αυτής προκαλείται κατ` αρχήν διαφορά διοικητικού δικαίου (Σ.τ. Ε. 22/2007 Ολομ. , πρβ. 3669/2006 Ολομ.) . Εξάλλου, κατά τον σκοπό της θέσπισης της ανωτέρω διάταξης του Κ.Πολ. Δ. , η επέμβαση του Υπουργού Δικαιοσύνης στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος αλλοδαπού Δημοσίου με την έκδοση σχετικής άδειας περιορίζεται αποκλειστικά και μόνο στην εκ μέρους του στάθμιση της σκοπιμότητας της επίσπευσης της αναγκαστικής εκτέλεσης από την πλευρά της μη διατάραξης ή της εξυπηρέτησης των καλών σχέσεων της Χώρας με την οικεία αλλοδαπή Πολιτεία. Συνεπώς, οι πράξεις με τις οποίες, κατ` επίκληση της εν λόγω διάταξης, ενεργείται στάθμιση των επιπτώσεων στις διεθνείς σχέσεις της Χώρας από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, ανάγονται στη διαχείριση της πολιτικής εξουσίας και, ως εκ τούτου, έχουν τον χαρακτήρα κυβερνητικής πράξης κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 45 παρ. 5 του π.δ. **18/1989**, που εκφεύγει του ακυρωτικού ελέγχου του Συμβουλίου της Επικρατείας. Τούτο δε διότι με τις πράξεις αυτές δεν ασκούνται εν στενή εννοία διοικητικές αρμοδιότητες, αλλά αντιμετωπίζονται από τα ανώτατα όργανα του Κράτους πολιτικής φύσης ζητήματα, αναγόμενα στη διαχείριση προβλημάτων ύψιστης σημασίας για τη Χώρα. Επομένως, από τη φύση τους, οι πράξεις αυτές δεν μπορούν να υπάγονται στον ευθύ ακυρωτικό έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας, διότι άλλως ο έλεγχος θα υπεισερχόταν ανεπίτρεπτα στο πεδίο αμιγώς πολιτικών εκτιμήσεων, ο οποίος εκφεύγει από το πεδίο του ασκούμενου από το Συμβούλιο της Επικρατείας ελέγχου. Η κατά τα ανωτέρω δε μη υπαγωγή των κυβερνητικών πράξεων σε δικαστικό έλεγχο, που αφορά σε ελάχιστες κατηγορίες πράξεων, προσδιοριζόμενες, άλλωστε, εκάστοτε από το ίδιο το δικαστήριο, δεν τελεί υπό την αρνητική προϋπόθεση της έλλειψης αντανακλαστικών συνεπειών από την εφαρμογή των πράξεων αυτών στην άσκηση ατομικών δικαιωμάτων. Οι πράξεις αυτές μπορούν να έχουν, όπως κάθε πράξη, επίπτωση σε συνταγματικώς προστατευόμενα ατομικά δικαιώματα ή σε πολιτικά δικαιώματα. Η κατά τα ανωτέρω, όμως, μη υπαγωγή τους σε δικαστικό έλεγχο υπαγορεύεται και δικαιολογείται μόνο από την προπεριγραφείσα φύση τους, δεν συναρτάται δε με τις τυχόν επιπτώσεις και συνέπειές τους και δεν συνδέεται με την βαρύτητα καθεμιάς από αυτές. Εξάλλου, η μη υπαγωγή των πράξεων αυτών σε ευθύ ακυρωτικό έλεγχο ούτε συνεπάγεται την αποδέσμευση του οργάνου που τις εκδίδει από την υποχρέωση τήρησης των οικείων συνταγματικών διατάξεων, ούτε αποκλείει την ανόρθωση ενδεχόμενων δυσμενών επιπτώσεών τους σε ιδιώτες κατά τρόπους και διαδικασίες που, κατά περίπτωση, προβλέπονται από την έννομη τάξη. Έχει απλώς την έννοια ότι, για τους προεκτεθέντες λόγους, οι πράξεις αυτές δεν υπόκεινται στον συγκεκριμένο έλεγχο (Σ.τ. Ε. 22/2007 Ολομ. , πρβ. 3669/2006 Ολομ.) .

12. Επειδή, περαιτέρω, σε περίπτωση πρόκλησης στον διοικούμενο ζημίας εξαιτίας της κατ` άρθρο 923 Κ.Πολ. Δ. άρνησης του Υπουργού Δικαιοσύνης να παράσχει άδεια αναγκαστικής εκτέλεσης κατά αλλοδαπού Δημοσίου -και υπό την αυτονόητη, πάντως, προϋπόθεση ότι ο Υπουργός Δικαιοσύνης είχε τη δυνατότητα να χορηγήσει την αιτηθείσα άδεια και δεν πρόκειται για αξιώσεις που γεννήθηκαν από πράξεις ή παραλείψεις του αλλοδαπού Δημοσίου που συνιστούν άσκηση κυριαρχικής εξουσίας (acta jure imperii), ως προς τις οποίες το αλλοδαπό Δημόσιο απολαμβάνει του προνομίου της ετεροδικίας κατά τους περί αυτής κανόνες του διεθνούς δικαίου - ενόψει του ότι δεν προβλέπεται η αποκατάσταση της ζημίας αυτής από ειδική διάταξη νόμου, διατυπώθηκαν στο Δικαστήριο οι εξής τρεις γνώμες: Α) Κατά την πρώτη γνώμη, την οποία υποστήριξαν ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου Μ. Πικραμένος, οι Αντιπρόεδροι Μ. Παπαδοπούλου και Α. Καλογεροπούλου, οι Σύμβουλοι Π. Μπραΐμη, Β. Κίντζιου, Ο. Παπαδοπούλου, Ν. Σκαρβέλης, Ε. Σταυρουλάκη, Μ. Σταματοπούλου και Ο. Σπαχής και προς την οποία συντάχθηκε η Πάρεδρος Μ. Δρίβα, ο ζημιωθείς έχει τη δυνατότητα να ζητήσει την αποκατάσταση της ζημίας του με αγωγή ασκούμενη κατ` επίκληση του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος, εφόσον έχει υποστεί βλάβη α) ιδιαίτερη, με την έννοια ότι προκαλείται μόνο σε αυτόν και όχι στο σύνολο ή σε ευρύτερη κατηγορία πολιτών, και β) σπουδαία, δηλαδή σε τέτοιο βαθμό, που να υπερβαίνει τα όρια τα οποία είναι κατά το Σύνταγμα ανεκτά προκειμένου να εξυπηρετηθεί ο σκοπός δημόσιου συμφέροντος, στον οποίο αποβλέπει η ως άνω διάταξη του άρθρου 923 Κ.Πολ. Δ. και ο οποίος συνίσταται στην αποτροπή των δυσμενών επιπτώσεων που μπορεί να έχει η λήψη αναγκαστικών μέτρων σε βάρος αλλοδαπού Δημοσίου στις ομαλές σχέσεις της Χώρας με το κατά περίπτωση κράτος. Η σπουδαιότητα δε της βλάβης προσδιορίζεται με βάση τα πραγματικά περιστατικά κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης, μεταξύ των οποίων τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και το μέγεθος της αξίωσης για την ικανοποίηση της οποίας δεν δόθηκε η αιτηθείσα άδεια αναγκαστικής εκτέλεσης, σε συνδυασμό με τις επιπτώσεις που προκαλούνται στον συγκεκριμένο διοικούμενο, ενόψει και των οικονομικών του δυνατοτήτων, από την άρνηση χορήγησης της αιτηθείσας από αυτόν άδειας. Περαιτέρω, τέτοια βλάβη νοείται μόνον η αποδεδειγμένα προκληθείσα εξ αυτής ταύτης της άρνησης χορήγησης άδειας εκτέλεσης κατά του αλλοδαπού Δημοσίου και στο μέτρο που προκλήθηκε. Συνακόλουθα, δεν συνιστά άνευ ετέρου αποζημιωτέα βλάβη το συνολικό ποσό της αξίωσης, για την ικανοποίηση της οποίας δεν παρασχέθηκε η κατ` άρθρο 923 Κ.Πολ. Δ. άδεια, αφού η άρνηση χορήγησής της δεν συνεπάγεται αναγκαίως την αδυναμία του διοικουμένου να ικανοποιήσει την εν λόγω αξίωσή του με άλλο τρόπο. Έτσι, εάν για την ικανοποίηση της συγκεκριμένης αξίωσης προβλέπεται η δυνατότητα εκτέλεσης δικαστικής απόφασης ημεδαπού δικαστηρίου σε αλλοδαπό κράτος με βάση τους υφιστάμενους σχετικώς διεθνείς κανόνες και, στην ειδικότερη περίπτωση που πρόκειται για κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με

αναγνώριση και εκτέλεση της εν λόγω απόφασης στο κράτος αυτό κατ` εφαρμογή των διατάξεων των Κανονισμών 44/2001 ή **1215/2012**, κατά περίπτωση, ή κατόπιν έκδοσης ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου κατ` εφαρμογή του Κανονισμού 805/2004, η βλάβη που υφίσταται ο διοικούμενος από την άρνηση του Υπουργού Δικαιοσύνης να χορηγήσει την άδεια προσδιορίζεται από το συνολικό ύψος της αξίωσής του μόνο εάν η εν λόγω αξίωση δεν κατέστη εφικτό να ικανοποιηθεί παντάπασι με τον τρόπο αυτόν. Σε διαφορετική περίπτωση, η εν λόγω βλάβη προσδιορίζεται είτε από το τυχόν μέρος της αξίωσης που δεν ικανοποιήθηκε με τη διαδικασία της εκτέλεσης που ακολουθήθηκε στο αλλοδαπό κράτος είτε από το επί πλέον κόστος που προκάλεσε για τον διοικούμενο η προσφυγή στην αλλοδαπή έννομη τάξη για την ικανοποίηση της σχετικής αξίωσής του, όταν η βλάβη αυτή, ενόψει των προβλεπόμενων από το δίκαιο εκτέλεσης του αλλοδαπού κράτους προϋποθέσεων και διαδικασιών εκτέλεσης (εφαρμοστέες ελλείψει σχετικών ρυθμίσεων στον Κανονισμό 44/2001 και ενόψει των άρθρων 41 παρ. 1 του Κανονισμού **1215/2012** και 20 παρ. 1 του Κανονισμού 805/2004) και του κόστους αυτών, υπερβαίνει τα κατά το Σύνταγμα ανεκτά όρια ζημίας που μπορούν να αξιωθούν από τον συγκεκριμένο διοικούμενο. Τούτο έχει ως συνέπεια να τίθεται ζήτημα παραβίασης της συνταγματικής αρχής της ισότητας από την επίρριψη του συνόλου της βλάβης αυτής στον εν λόγω διοικούμενο, προς εξυπηρέτηση του σκοπού δημόσιου συμφέροντος που επιδιώκεται με την άρνηση χορήγησης της αιτηθείσας άδειας. Περαιτέρω, απαραίτητη προϋπόθεση για τη γέννηση αποζημιωτικής αξίωσης του διοικουμένου έναντι του Ελληνικού Δημοσίου για την αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από την άρνηση χορήγησης της αιτηθείσας άδειας αποτελεί η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της άρνησης αυτής και της προκληθείσας ζημίας. Ο αιτιώδης σύνδεσμος δεν υφίσταται, μεταξύ άλλων, και στην περίπτωση τυχόν έλλειψης στην ημεδαπή επαρκών περιουσιακών στοιχείων του αλλοδαπού Δημοσίου υποκείμενων σε αναγκαστική εκτέλεση, οπότε δεν θα μπορούσε να εκτελεστεί εν όλω ή εν μέρει η απαίτηση του διοικουμένου ακόμη και αν χορηγούνταν η αιτηθείσα άδεια. Σε κάθε περίπτωση, για να κριθεί βάσιμη η σχετική αξίωση του ζημιωθέντος, αυτός φέρει το βάρος να επικαλεστεί και να αποδείξει την προκληθείσα ζημία του και το ύψος αυτής, καθώς και τη συνδρομή των λοιπών προϋποθέσεων γέννησης της αποζημιωτικής αξίωσής του έναντι του Ελληνικού Δημοσίου. Β) Κατά τη δεύτερη γνώμη, την οποία διατύπωσαν η Αντιπρόεδρος Σ. Χρυσικοπούλου και οι Σύμβουλοι Τ. Κόμβου, Α. Σδράκα, Α. Μπόνου και Ι. Παπαγιάννης, η διάταξη του άρθρου 923 του **Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας**, κατά την οποία αναγκαστική εκτέλεση κατά αλλοδαπού Δημοσίου δεν μπορεί να γίνει χωρίς προηγούμενη άδεια του Υπουργού Δικαιοσύνης, έχει θεσπισθεί από τον νομοθέτη για την εξυπηρέτηση προδήλων σκοπών υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος, αναγομένου στην αποτροπή της διατάραξης των διεθνών σχέσεων της χώρας, η

οποία μπορεί ευχερώς να προκληθεί από τη λήψη μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος της ιδιωτικής περιουσίας αλλοδαπού. Δημοσίου στην ελληνική επικράτεια. Εξ άλλου, η μη χορήγηση, ρητή ή σιωπηρή, της πιο πάνω άδειας, η οποία, ως κυβερνητική πράξη αφορώσα τη διαχείριση της πολιτικής εξουσίας στον τομέα των διεθνών σχέσεων, δεν υπόκειται ούτε σε ευθεία προσβολή με αίτηση ακυρώσεως κατά τις διατάξεις των άρθρων 95 παρ. 1 περ. α` του Συντάγματος και 45 παρ. 5 του π.δ. **18/1989** ούτε σε παρεμπίπτοντα έλεγχο νομιμότητας επ' ευκαιρία της εκδίκασης διαφορών επί σχετικών αξιώσεων αποζημίωσης, συνεπάγεται μεν περιορισμό του δικαιώματος δικαστικής προστασίας κατά το στάδιο της αναγκαστικής εκτέλεσης και ενδεχομένως μεγαλύτερη οικονομική επιβάρυνση για τον επισπεύδοντα δανειστή, εάν αυτός επιχειρήσει την εκτέλεση εκτός της ελληνικής επικράτειας και όχι στην Ελλάδα · λαμβανομένων, όμως, υπόψη (α) των ως άνω εξαιρετικών λόγων δημοσίου συμφέροντος, που επιβάλλουν τη θεσμοθέτηση και τη μη χορήγηση, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, της άδειας εκτέλεσης σε βάρος αλλοδαπού Δημοσίου, και (β) ότι η κατά νόμο (άρθρο 923 **ΚΠολΔ**) αδυναμία, σε κανονιστικό επίπεδο, αναγκαστικής εκτέλεσης στην Ελλάδα σε βάρος του αλλοδαπού Δημοσίου χωρίς τη σχετική άδεια, όπως και το υπαρκτό σε κάθε ατομική περίπτωση ενδεχόμενο μη χορήγησής της από τον αρμόδιο Υπουργό, αποτελούν καταστάσεις εκ των προτέρων γνωστές και προβλέψιμες από κάθε επισπεύδοντα δανειστή, ο οποίος και αναλαμβάνει τον σχετικό κίνδυνο, οι προαναφερθείσες δυσμενείς συνέπειες δεν υπερβαίνουν τα όρια που είναι κατά το Σύνταγμα ανεκτά (το προσήκον μέτρο κατά την αρχή της αναλογικότητας), προκειμένου να εξυπηρετηθεί ο ανωτέρω σκοπός δημοσίου συμφέροντος, και δεν αντίκεινται στο κατά το άρθρο 6 της Ε.Σ.Δ.Α. κατοχυρωμένο δικαίωμα σε «δίκαιη δίκη» , ως προς το αστικό σκέλος της διάταξης αυτής, ούτε στο κατά το άρθρο 1 του πρώτου πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α. δικαίωμα σεβασμού της περιουσίας του επισπεύδοντος. Ως εκ τούτου, η προκαλούμενη στον επισπεύδοντα ζημία δεν έχει - αδιαφόρως των ειδικών σε κάθε ατομική περίπτωση περιστάσεων και χωρίς να απαιτείται κατ` αρχήν ειδικότερη διερεύνηση - τον απαραίτητο, κατά το άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος, χαρακτήρα ειδικότητας και σπουδαιότητας, ώστε να μπορεί να κληθεί, κατά τα εκτιθέμενα, σε ευθεία εφαρμογή η συνταγματική διάταξη για την ανόρθωση της σχετικής ζημίας. Από τα ανωτέρω παρέπεται, κατά την ίδια μειοψηφούσα γνώμη, ότι μόνη η άρνηση (ρητή ή σιωπηρή) του Υπουργού Δικαιοσύνης να χορηγήσει σε κάτοχο εκτελεστού τίτλου (απόφαση ελληνικού δικαστηρίου), ο οποίος έχει πιστοποιηθεί ως ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος κατ` εφαρμογή του Κανονισμού 805/2004, άδεια κατά το άρθρο 923 Κ.Πολ. Δ. για επίσπευση αναγκαστικής εκτέλεσης επί στοιχείου ή στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας αλλοδαπού δημοσίου - κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ευρισκομένων στην ημεδαπή, δεν μπορεί άνευ ετέρου να θεμελιώσει ευθύνη του Ελληνικού

Δημοσίου με βάση το άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος για την αποκατάσταση ζημίας από τη συνεπεία της άρνησης του Υπουργού Δικαιοσύνης μη διενέργεια αναγκαστικής εκτέλεσης στην Ελλάδα. Και τούτο διότι, εφόσον, σύμφωνα με τον εν λόγω Κανονισμό, είναι δυνατή η διασυνοριακή αναγκαστική εκτέλεση επί τη βάσει απόφασης ελληνικού δικαστηρίου, η οποία έχει πιστοποιηθεί ως ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος, και, επομένως, η αναγκαστική εκτέλεση μπορεί να επισπευσθεί σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου θεμελιώνεται με βάση την αρχή της ισότητας ενώπιον των δημοσίων βαρών μόνον κατ` εξαίρεση με την προϋπόθεση ότι η ζημία πληροί τους όρους της ειδικότητας και της εξαιρετικότητας (σπουδαιότητας) . Πρέπει η ζημία να είναι (α) ειδική, δηλαδή ζημία την οποία δεν υφίστανται κατ` είδος και μέγεθος οι λοιποί κάτοχοι ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου προερχόμενου από την Ελλάδα, οι οποίοι επισπεύδουν σε άλλο κράτος μέλος αναγκαστική εκτέλεση στην περιουσία του οφειλέτη αλλοδαπού δημοσίου - κράτους μέλους και (β) σπουδαία (εξαιρετική ή ασυνήθης), δηλαδή ζημία η οποία επίσης κατ` είδος και μέγεθος δεν μπορούσε να προβλεφθεί κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων.

Επομένως, θεμελιώνεται ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου προς αποζημίωση αν ο ενάγων επικαλεσθεί και αποδείξει ειδικώς είτε ότι, μολονότι προσπάθησε να ενεργήσει αναγκαστική εκτέλεση σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης με βάση τον ευρωπαϊκό εκτελεστό τίτλο που απέκτησε στην Ελλάδα, η αναγκαστική εκτέλεση διασυνοριακά ήταν αδύνατη (π.χ. περίπτωση ανωτέρας βίας) ή ιδιαιτέρως δυσχερής για λόγο μη αναγόμενο στη σφαίρα επιρροής του είτε ότι η άρνηση του Υπουργού Δικαιοσύνης ανάγκασε τον ενάγοντα να προβεί στην αναγκαστική εκτέλεση σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει του ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου, κατά τρόπο που, υπό τις ιδιάζουσες συνθήκες της συγκεκριμένης περίπτωσης, ήταν υπερμέτρως επαχθής γι` αυτόν, με συνέπεια να υποστεί ζημία τόσο σπουδαία (εξαιρετική ή ασυνήθη) καθ` ον χρόνο οι λοιποί κάτοχοι ευρωπαϊκών εκτελεστών τίτλων προερχόμενων από την Ελλάδα, μη ευρισκόμενοι υπό τέτοιες ιδιάζουσες συνθήκες, δεν υφίσταντο τέτοια ζημία (πρβ. Σ.τ. Ε. 2077/2024 7μ. , σκέψη 55) . Κατά την εν λόγω δεύτερη δε γνώμη, στην ένδικη υπόθεση, με βάση τα πραγματικά περιστατικά που ανελέγκτως έγιναν δεκτά με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, οι ενάγοντες στο πλαίσιο αστικής διαφοράς με το Ιταλικό Δημόσιο επέτυχαν την έκδοση υπέρ αυτών και κατά του Ιταλικού Δημοσίου αμετάκλητων αποφάσεων ελληνικού δικαστηρίου που πιστοποιήθηκαν ως ευρωπαϊκοί εκτελεστοί τίτλοι σύμφωνα με τις διατάξεις του 805/2004 Κανονισμού. Με την ένδικη αγωγή (όπως προκύπτει από το περιεχόμενο του δικογράφου της) οι ενάγοντες δεν προέβαλαν ότι εξαιτίας της άρνησης χορηγήσεως της άδειας του Υπουργού Δικαιοσύνης να εκτελέσουν τις δικαστικές αυτές αποφάσεις στην Ελλάδα επιχείρησαν την

επίσπευση αναγκαστικής εκτέλεσης στην Ιταλία ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης με βάση τους τίτλους αυτούς και η απόπειρα εκτέλεσης δεν τελεσφόρησε για λόγο μη αναγόμενο στη σφαίρα επιρροής τους. Ούτε προέβαλαν ότι αναγκάσθηκαν να ενεργήσουν αναγκαστική εκτέλεση σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τρόπο υπερμέτρως επαχθή γι` αυτούς ενόψει των ιδιαζουσών συνθηκών της συγκεκριμένης περίπτωσης και υπέστησαν ζημία τόσο σπουδαία, την οποία οι λοιποί κάτοχοι ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου προερχόμενου από την Ελλάδα κατά αλλοδαπού δημοσίου - κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μη ευρισκόμενοι υπό τέτοιες ιδιάζουσες συνθήκες, δεν υφίσταντο. Συνεπώς, κατά τη δεύτερη αυτή γνώμη, η ένδικη αγωγή ήταν απορριπτέα ως νόμω αβάσιμη λόγω μη συνδρομής της προϋπόθεσης της ειδικής (ιδιαίτερης) και εξαιρετικής (σπουδαίας) ζημίας που απαιτείται για την κατ` εξαίρεση θεμελίωση της ευθύνης του Ελληνικού Δημοσίου προς αποζημίωση με βάση το άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος. Ορθώς, επομένως, το διοικητικό εφετείο, αν και με κάπως διαφορετική αιτιολογία, δέχθηκε την έφεση του Ελληνικού Δημοσίου, εξαφάνισε την πρωτόδικη απόφαση (που είχε δεχθεί την αγωγή ως βάσιμη κατ` ουσίαν και είχε επιδικάσει υπέρ των εναγόντων αποζημίωση κατ` εφαρμογή του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος) και, ακολούθως, απέρριψε την αγωγή ως αβάσιμη, η δε κρινόμενη αίτηση αναιρέσεως πρέπει, κατά τη γνώμη αυτή, να απορριφθεί ως αβάσιμη. Γ) Τέλος, κατά την τρίτη γνώμη, την οποία υποστήριξαν ο Αντιπρόεδρος Χ. Ντουχάνης, οι Σύμβουλοι Β. Αραβαντινός, Ρ. Γιαννουλάτου, Β. Ανδρουλάκης, Κ. Μαρίνου, Γ. Ανδριοπούλου, Σ. Κωνσταντίνου, Χ. Παπανικολάου, Σ. Λαμπροπούλου και Α. Ασημακόπουλος και προς την οποία συντάχθηκε ο Πάρεδρος Χ. Κομνηνός, το βάρος για την ικανοποίηση του δημοσίου συμφέροντος, ήτοι, εν προκειμένω, για την αποτροπή της διαταράξεως των διεθνών σχέσεων της Χώρας, δεν μπορεί, σε ένα κράτος δικαίου, να αναλαμβάνεται από συγκεκριμένα μόνο πρόσωπα, δηλαδή εκείνα στα οποία ο αρμόδιος Υπουργός δεν θα χορηγήσει, ρητά ή σιωπηρά, την προβλεπόμενη στο άρθρο 923 Κ.Πολ. Δ. άδεια εκτελέσεως σε βάρος του αλλοδαπού Δημοσίου, όταν αυτό ενεργεί ως fiscus, αλλά, σύμφωνα με την κατ` άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος αρχή της ισότητας ενώπιον των δημοσίων βαρών, πρέπει να αναλαμβάνεται από το κοινωνικό σύνολο. Κατά συνέπεια, η μη χορήγηση από τον Υπουργό Δικαιοσύνης της ως άνω άδειας προκαλεί στους δικαιούχους της οικείας απαιτήσεως, ιδίως στην περίπτωση που έχει διαγνωστεί με εκτελεστές δικαστικές αποφάσεις, αδιαμφισβήτητη ειδική και σπουδαία βλάβη, καθώς προσβάλλει τόσο τον πυρήνα των περιουσιακών τους δικαιωμάτων, όσο και το δικαίωμά τους σε αποτελεσματική παροχή δικαστικής προστασίας, στην οποία προδήλως περιλαμβάνεται η αξίωση προς εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων. Εξ άλλου, η δυνατότητα που το ενωσιακό δίκαιο παρέχει για εκτέλεση σε άλλα κράτη μέλη των αποφάσεων αυτών με βάση την

προβλεπόμενη στους μνημονευθέντες Κανονισμούς του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου διαδικασία, δεν αναιρεί τον σπουδαίο χαρακτήρα της βλάβης των δικαιούχων της οικείας απαιτήσεως. Και τούτο διότι εφ` όσον η υποχρέωση, σε μια τέτοια περίπτωση, να επιδιώξουν πρώτα την ικανοποίηση της απαιτήσεώς τους σε άλλη Χώρα της Ε.Ε. , κάνοντας χρήση της δυνατότητας που παρέχουν οι ανωτέρω Κανονισμοί και να ασκήσουν αγωγή στρεφόμενη κατά του Ελληνικού Δημοσίου μόνο αν δεν ικανοποιηθούν παντάπασιν από την απόπειρα εκτελέσεως στην αλλοδαπή ή αν ικανοποιηθούν μερικώς ή αν υποβληθούν σε υπερβολικές δαπάνες, προκαλεί σε αυτούς δυσανάλογο βάρος για την ικανοποίηση της απαιτήσεώς τους. Ειδικότερα, υποχρεούνται σε σειρά δικών όχι μόνο στην Ελλάδα, όπως κάθε ενδιαφερόμενος για την ικανοποίηση αξίωσης που γεννήθηκε στη Χώρα μας, αλλά και στην αλλοδαπή, υπό συνθήκες ουσιωδώς δυσμενέστερες για τους ίδιους, που περιλαμβάνουν την πρόσληψη αλλοδαπών νομικών παραστατών, τη χρήση υπηρεσιών μετάφρασης δικογράφων ή σύνταξής τους σε ξένη γλώσσα και, ενδεχομένως, διερμηνείας, το, κατά τεκμήριο, υψηλό κόστος μετάβασης και διαμονής, οι οποίες καθιστούν τη δικαστική επιδίωξη αξίωσης ακόμη και σημαντικού ύψους, προφανώς ασύμφορη, οδηγούν δε σε διατήρηση για μεγάλο χρονικό διάστημα της σχετικής εκκρεμότητας. Υπό τα δεδομένα αυτά, δοθέντος ότι καμία από τις τρεις ως άνω γνώμες δεν συγκέντρωσε την απαιτούμενη απόλυτη πλειοψηφία, τα μέλη του Δικαστηρίου Αντιπρόεδρος Σ. Χρυσικοπούλου και Σύμβουλοι Τ. Κόμβου, Α. Σδράκα, Α. Μπόνου και Ι. Παπαγιάννης, που υποστήριξαν την [ασθενέστερη] δεύτερη γνώμη, προσχώρησαν στην πρώτη γνώμη, κατ` εφαρμογή του άρθρου 34 παρ. 2 του π.δ. **18/1989**, η οποία και έλαβε τελικώς την απόλυτη πλειοψηφία των μελών.

13. Επειδή, μετά από όλα αυτά και σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, δεν είναι νόμιμη η κρίση του δικάσαντος διοικητικού εφετείου, το οποίο δέχθηκε την έφεση του Δημοσίου κατά της απόφασης του διοικητικού πρωτοδικείου. Και τούτο διότι το δικάσαν δικαστήριο μολονότι δέχθηκε ότι οι αναιρεσείοντες υπέστησαν βλάβη (την οποία δεν προσδιορίζει), όμως αυτή δεν είναι ιδιαίτερη (αν και δεν αναφέρεται σε ποιους άλλους προκαλείται αντίστοιχη βλάβη) και σπουδαία (χωρίς η βλάβη αυτή να αξιολογείται σε σχέση με τις δυνατότητες των συγκεκριμένων διοικουμένων και με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της αξίωσής τους), στήριξε την κρίση του μόνο στο ότι οι αναιρεσείοντες δύνανται να προβούν, με την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του 44/2001 Κανονισμού διαδικασία, στην αναγνώριση και την εκτέλεση στο κράτος της Ιταλίας των αποφάσεων του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, για τις οποίες ζητήθηκε η ένδικη άδεια, ή άλλως στην εκτέλεση των εν λόγω δικαστικών αποφάσεων στην Ιταλία με βάση τους σχετικώς εκδοθέντες από το Πρωτοδικείο

Θεσσαλονίκης ευρωπαϊκούς τίτλους εκτέλεσης δυνάμει της οριζόμενης από τις διατάξεις του 805/2004 Κανονισμού διαδικασίας. Κατ` ακολουθία, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή, κατά παραδοχή ως βάσιμου του αντίστοιχου λόγου αναιρέσεως, και να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, η δε υπόθεση, η οποία (ενόψει και των προβληθέντων λόγων έφεσης) χρειάζεται διευκρίνιση ως προς το πραγματικό, πρέπει να παραπεμφθεί στο δικάσαν διοικητικό εφετείο για νέα νόμιμη κρίση.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Δέχεται την αίτηση.

Αναιρεί την 3101/2018 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, στο οποίο και παραπέμπει την υπόθεση, σύμφωνα με το σκεπτικό.

Διατάσσει την απόδοση του καταβληθέντος για την αίτηση παραβόλου.

Επιβάλλει στο αναιρεσίβλητο Ελληνικό Δημόσιο τη δικαστική δαπάνη των αναιρεσειόντων, που ανέρχεται σε χίλια οκτακόσια σαράντα (1.840) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 13 Μαΐου 2025

Ο Πρόεδρος Ο Γραμματέας

Μιχαήλ Πικραμένος Νικόλαος Αθανασίου

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 16ης Ιουλίου 2025.

Η Πρόεδρος Η Γραμματέας

του Α` Θερινού Τμήματος

Άννα Καλογεροπούλου

Σταυρούλα Χάρου